

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia LXXVIII. Respondit autem ei Ioannes, dicens: Magister, uidimus quendam, qui per nomen tuum eijciebat dæmonia qui non sequitur nos: & prohibuimus eum, quia non sequitur nos. Iesus autem ait: ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

1. Cor. 11.
Psal. 50.

Deut. 32.
Psal. 94.
Matth. 18.
1. Pet. 2

Christus puc-
ros conendat.

Veritatis do-
ctrina non con-
temndam pro-
pter ministrū
&c.
Isaie 1.
Ierem. 8.
1. Cor. 11.

Puerorum infi-
tutio necessa-
ria.
Marc. 10.

sunt, & monitores ferunt: Ita nisi verbi Dei disciplinam seramus, nosq; interdum fueritis quoque castigari patiamur, salui non erimus, sed cum mundo pœntere nescio peribimus. Notum est enim illud Psalms: Impio dicit Deus: Quid tibi vis, quod meos ritus commemoras, & ore tuo meum factus iactas? Cum odio habeas disciplinam, et verba mea post te abijcias? Quare pueruli, si offenderitis, mox ad parentes confugiunt, & ipsi sese reconciliari facile patiuntur, à quibus se iniuria affectas esse putarunt. Tales nos etiam esse conuenit, vt iniurijs acceptis ad Deum vnum recurramus ad quem vindicta ius omne pertinere scriptura testatur: interim parati simus ad condonandum, ne nostrorum debitorum exactores simus rigidiores, quam Deus ipse erga nos esse soleat. Facit hoc quod Petrus Apostolus scribit: Proinde de posita omni malicia & omni dolo, & simulationibus, & inuidijs, & omnibus obreftationibus, vt recens nati infantes, lac illud non corporis, sed animi, quod dolum nescit, appetite, vt per illud adolefcatis, &c. Patet hinc, quam procul à regno Dei abint omnes sint magnates, diuites ac sapientes huius seculi, qui vt inanis gloriæ studio toti flagrant: ita propter leuissimas quasq; offensas, quibus honorem suum violatum putant, respublicas simul & ecclesias turbare non verentur, &c.

Ceterum ne quis puerum magistrum aspernaretur, illum magnifice commendat. Nam vt dicit acceptum sibi quodammodo substituit, dicens: Quisquis vnum ex talibus puerulis exceperit nomen meo, me excipit: & quicumque me excipit, non excipit me, sed eum qui misit me. Ergo Christi nomen puerulos nos obseruare & imitari decet: id est, ideo quod Christus hos nobis magistros & exemplar proposuit. Vnde admonemur, veritatis & salutis doctrinam non contemnendam esse propter vnum & ignobilem eius speciem, qui illam nobis proponit. Cum enim alibi asinorum, bouum, hircinam, & turum, ciconiarum exemplis nostram corruptionem Deus arguat, & ipsam nos nostri officij adueneat: quid mirum, si hominibus contemptis & nullius dignitatis in nobis instituentis ritum? Ecce hoc vt nostra corruptio magis elucescat, & vt suam erga nos bonitatem declaret, & suam ipsius auctoritas ex semetipso constet, ne illam ab hominum dignitate pendere putemus. Hinc est, quod vilia & contempta huius mundi plerumque Deus delegit, sicut in prophetarum & Apostolorum exemplis esse videre. At tanta est hodie nostri seculi corruptio, vt à nemine dicitur vilius, sed vnde quaque occasiones captemus eos contemnendi, qui nobis salutis doctrinam liberius & purius predicant.

Docemur præterea hoc exemplo, quanta nobis puerorum cura esse debeat. Dantur enim nobis ex Dei benedictione, & alibi sateetur Christus, ad illos pertinere regnum Dei, et hic puerulum amorem singulari complectitur, & discipulis imitandum proponit. Summo igitur studio cauendum, ne à Deo & Christo alienentur, & ne nostra culpa & negligentia corrumpantur, que in his supersunt, immo et melioris nature vestigia. At quia de his sequenti Cap. commodius dicitur, hac obiter attigendum sufficiat. Interim curemus imatos superbie stimulos recundere, & Deum precemur, vt ex ipsius spiritui renati sancte viuamus, olim in cælis regnaturi cum Christo Iesu, cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in æternum. Amen.

H O M I L I A LXXVIII.

Respondit autem ei Ioannes, dicens: Magister, vidimus quendam, qui per nomen tuum eieciabat dæmonia qui non sequitur nos: & prohibuimus eum, quia non sequitur nos. Iesus autem ait: Ne prohibeatis eum. Nullus enim est qui faciat uirtutem per nomen meum, & possit cito maledicere mihi. Qui enim non est contra nos, pro nobis est. Quisquis enim potum dederit uobis poculum aquæ nomine meo, quod sitis Christi: amen dico uobis, nequaquam perdidit mercedem suam.

Argumentum
& usus presen-
tis loci.

Sacri scriptores non modo sanctorum virtutes & facta egregia, verum etiam eorum errores & lapsus commemorant. Id autem non hoc nomine faciunt, vt illos vitijs infames reddant, sed vt in illis nostre nature corruptionem agnoscamus, & in vnam Dei gratiam (qua sancti omnes san-)

ostentati sunt, sedulo vigilamus. Eodem ergo referri debent, quae de discipulis modo commemorantur. Precesserunt enim de his magna quadam, ut nuper dictum est. Ne ergo vel illi insolentiores fierent, vel nos illis nimium tribueremus, sequuntur nonnulla, quae ipsorum imperfectionem arguunt. Et primo quidem fidei infirmitate impeditos fuisse audivimus, quo minus demonium possent eijcere; id quod hostium quoque ludibrio eos exposuit. Secundo non intelligunt redemptionis humanae mysterium, quando illud Christus mortis et resurrectionis suae articulis comprehensum proponebat. Tertio ambitione superati, de primatu contendunt, simulque suam, quoad regni Christi mysteria, ignorantiam produnt. Sequitur novus error, in quo ignorantia, ambitio, invidia et temeritas simul concurrunt: cuius historia hoc ordine consideranda est, ut primo eam inspiciamus, ex cuius operibus impingendi occasionem discipuli arripuerunt. Deinde ipsorum factum siue lapsus examinabitur. Postremo Christi de his iudicium audiemus.

Quoad primum, cum discipuli in nomine Christi miracula ederent, quidam non iniquus (ut apparet) doctrinae et factorum Christi censor, non tamen apercus discipulus, illos imitari cepit, nec infeliciter cessit conatus ille, cum ad invocationem nominis Christi demonia fugerent. Id vero discipulis factum indignum visum est, ut postea audiemus. At nobis hic obseruandum venit, quod per Christi nomen miracula sunt ab eo quem in fide adhuc imperfectum fuisse, vel ex eo patet, quod Christi pariter se nondum palam conunxisset. Id vero singulari providentia factum fuit, quo citius et latius Christi regnum propagaretur, magisque pateret divina Christi virtus et potentia, quae in iis quoque, effecaciter operatur, qui ad Christianam perfectionem nondum pervenerunt. Quod enim in isto contigit, hoc ipsum de omnibus discipulis dici potest, qui et si Christi sequerentur, multa tamen illis adhuc deerant, nec obfuit hoc, quo minus Christi nomen in edendis miraculis effecax esset. Quid quod in rebus inanimatis aliquando idem effecax fuit, quando nimirum umbra Petri egrotis remedio fuit, et Pauli fiduciam morborum simul et spiritus immundos fugavit? Quod etiam referri debent, quae olim ad marcyrum sepulchra facta fuisse leguntur, ita nimirum Christo de illorum doctrina et fide testimonium ferente, quos alij impios et haereticos fuisse arbitrabantur. Est hoc ergo evidens divinitatis Christi argumentum, et quod is promissus ille Messias sit, cui universa diaboli potentia cedere debeat. Incecum admodum exemplis eiusmodi, miracula non semper perfecta fidei et sanctitatis argumenta esse. Sunt enim frequenter ab imperfectis, ut hic est, videre: aliquando etiam ab hypocritis et operariis iniquitatis, quos Christus in novissimo die miraculis suis gloriaturos esse apud Mattheum relictur, quos tamen ipse pro suis agnoscere non possit: ut autem iidem miracula faciant per oculos, quod salutaris nominis sui cognitio pluribus innotescat. Quin ab impijs interdum et falsis prophetis miracula sunt, et his Antichristi ministros insignes fore, Christus et Apostoli praedixerunt. Et ista quidem iusto Dei iudicio sunt, qui vel suos tentare vult, vel effecaciam erroris ijs immittere, qui veritatis dilectionem recipere dedignantur. Horum semper nos meminisse oportet, ne oscitantem nimis in sola miracula intenti, impostoribus nos seducendos praebeamus: quod non fiet, si illa ad verbi Dei regulam revocemus, a quo vno credentes pendere convenit.

Porro discipulos Christi videamus, qui istum demonia eijcere prohibent, et quidem satis pro impeno, cum non aliam sui facti rationem habeant, quam quod non esset eiusdem cum illis loci et ordinis, ut duplex in illis error elucet. Primus ex ignorantia est, quae superstitiosam de sequela Christi opinionem peperit. Nemine enim Christi discipulum et sectatorem dici debere arbitrantur, nisi qui idem Apostolus quoque sit, et ipsorum exemplo omnia reliquerit. Quales hodie Monachorum et Anabaptistarum error est, qui etiam arroganter omnes damnant, quos ab ipsorum instituto vel latu vnguem discedere vident. At qui diversas hominum vocaciones esse, scriptura passim docet, et inter verbi ministros, alios quidem Apostolos, alios pastores, alios prophetas, alios Evangelistas factos esse legimus. Nec omnibus in se credentibus hoc iniunxit Christus, ut temere relicto omnibus se sequerentur. Lazarum enim cum sororibus Bethaniae habitare, et res suas administrare permisit: similiter Nicodemum et Iosephum Senatorij ordinis fuisse scimus, postquam Christi discipuli facti fuerunt, quorum in illius morte maior quam Apostolorum constantia eluxit. Possem et aliorum exempla adducere, Cornelij nimirum Centurionis, Pauli Sergij, Publij et similium, quibus de mutanda conditione ne verbum quidem fecerunt Apostoli, cum illos Christo lucrifacerent. Quin Pauli praecipuum est: Vnusquisque in ea vocacione,

Quidam in Christi nomine eijcit demonia.

Christi divinitas.

Act. 3. 19.

Miracula non semper fidei perfecte argumentum. Matth. 7. Matth. 24. Apoc. 13. Deut. 13. 2. Thess. 2.

Discipuli alii Christi nomine uti prohibent. 1. Discipuli peccant ignorantia.

Ephes. 4. 1. Cor. 12. Ioan. 11. 12. Ioan. 3. 7. 19. Matth. 27.

Act. 10. 13. 27. 56. 1. Cor. 7.

erum fuerunt...
us. Nunc...
ore tuo...
peruili...
se in...
recurr...
onand...
Facit...
bus, et...
animi...
Dei ab...
agran...
simul...
mendat...
erulis...
Ergo...
magis...
dam...
bos, h...
nos no...
tendit...
decla...
re p...
beram...
memin...
inam...
Dantur...
hic p...
caend...
is su...
ac ob...
cemur...
datur...

in qua vocatus fuit, maneat. Turpis igitur et insolentabilis est illorum presumptio, qui à Christi munitione omnes eos excludunt, quos quoad externam vocationem, sibi non per omnia limitet, & factis re lauriori et in maiori dignitate constitutos, vel ipsi liberiore esse vident. Qui error hic quoque electis Christi discipulis impositus.

2. Discipuli peccant ambitione & invidia. Num. 11. Ioan. 3. Secundus error ex ambitione est, & emulationem sine invidiam communiam habet, qualis in his sua fuit, cum Eldadum & Medadum in castris prophetare audisset; & quali discipulos loannis contra Christum exarsisse legimus. Sua enim existimationi metuunt, ne illi aliquid derogetur, si quoniam Christi nomine in edendis miraculis utatur. Est hoc philautia proprium, quod aliorum profectum homines sibi officere, adeoque sibi decedere arbitrantur quicquid in alijs eximij & praclari vident. Hinc ergo invidia scintilla concipitur, quae nisi inter principia statim restringatur, paulatim in flammam erumpens horrenda incendia excitat: cuius rei exempla privata & publica in historijs passim occurrunt, & quotidie non rara videntur. Interim discipulorum zelus nostram ignaviam arguit, illi indignum putant, Christi nomen ab eo usurpari, qui hactenus se illius discipulum non aperte professus fuerat. At nos ne propriam quidem perfidiam animaduerimus, qua Christi nomen & fidem iactamus, ut vel lucrum privatum, vel carnis licentiam venemus, cum à Christo & fide alienissimus. Imò qui fidem in Christum pleno ore proficentur, illius verbum aut ipsi interdam horrendis conuictijs proscindunt, aut illud ab alijs proscindi patienter ferunt. Sunt haec animi parum Christiani indicia, quae nos emendare decet, ita tamen, ut carnis zelo frenum iniiciamus, ne ille nos ipsi Christi praetextu pravus cupiditatibus transuersos abripiat.

Christus discipulorum factum reprehendit. Caterum Christi responsum audiamus, qua factum ipsorum improbat, & rationes tres addit. Prima est: Nullus est, qui faciat virtutem per nomen meum, & postea cito maledicere nullo. Depromit hanc ex communi sensu, eo quod res ipsa tales arguit, ut si maxime velim de Christi maiore loqui, apud neminem tamen ipsorum verba fidem inueniant. Quamvis ergo esse dicemus illorum improbitatem & impudentiam, qui cum per Christi nomen & Evangelium ipsius Antichristiana tyrannidis iugum excusserint, libertate & fortunis aucti sint, & quotidie ex Evangelio beneficia percipiant, adhuc tamen illud proscindere non verentur? Audiuntur tales homines passim, & inter hos praecipui ferè sunt, qui sub falso fidei praetextu irrepserunt, & ex opibus ecclesiae diviti sunt. Hi enim, si quando arguantur, toti in rabiem accensì, nullum non conuictij genus aduersus euangelij doctrinam & eius ministros effundunt. Sed reuera sunt hi serui nequam, quos ex proprio ore iudicabit Dominus, &c.

Luc. 19. Secunda ratio: Qui non est contra nos, pro nobis est. Quibus verbis nequaquam tergentur factibus illis patrocinatur, qui cum Christi hostes videri non velint, neutrales tamen sunt, & quibus constantia maxima opus erat, suam fidem callidè dissimulant. Tales enim cum dissimulandi communi pietatis causa plurimum officiant, eo ipso Christi hostes sunt, quo amici videri volunt, et in his quadrant, quae alibi dicuntur: Qui non est mecum, aduersum me est. Qui non mecum colligitur, dissipat. At qui talis dici non potest noster hic, cum Christi nomen publice usurparit, & eo ipso iam fidem abundè professus fuerit. In praesenti ergo de infirmis loquitur, & verborum sensus est: Qui non hostis est, sed nomen meum agnoscit, fidem in me proficetur, etsi multa illi adhuc desint, abijci tamen & damnari non debet. Eo ipso enim pro nobis est, quod nos non oppugnat, causasque nostras saltem aliquaratione promouet. Atque huc Paulus videtur respexisse, quando eos quos ferendos putabat, qui Christum per emulationem & contentionem predicabant; eo quod regi Christi praeparationem qui Christum per emulationem & contentionem predicarentur. Hinc verò generalis doctrina peti debet, priuatis affectibus longè preferendam esse arbitretur. Hinc verò generalis doctrina peti debet, ut infirmos ut rationem habendam esse cogitemus, nec temerè eos abijciamus, quos nos ferendos putamus, & confirmare decet, iuxta Christi exemplum, qui arundinem quassatam non conterit, nec limbum frangens extinguit. Admonet de hoc grauius Paulus, ne nostra vel libertate vel rigore ipsi excipiamur, & confirmare decet, iuxta Christi exemplum, qui arundinem quassatam non conterit, nec limbum frangens extinguit. Admonet de hoc grauius Paulus, ne nostra vel libertate vel rigore ipsi excipiamur, & confirmare decet, iuxta Christi exemplum, qui arundinem quassatam non conterit, nec limbum frangens extinguit. Admonet de hoc grauius Paulus, ne nostra vel libertate vel rigore ipsi excipiamur, & confirmare decet, iuxta Christi exemplum, qui arundinem quassatam non conterit, nec limbum frangens extinguit.

Matth. 22. Philip. 1. Infirmi non temere abijci debent, sed foueri. Isaia. 42. Rom. 14. 1. Cor. 8. Matth. 10. Luc. 10. Quasi verò frustra ipsi predicentur, quibus testimonium predicatur. Aut qua ratione prophetas excubant, quorum aliqui annis totis quinquaginta & amplius docuerunt, licet se laterem lauare cernerent? Vel num vna nobiscum Christum

et Apostolos accusabunt, quos idem fecisse negare non poterunt, nisi manifestam veritatem impudenter negare velint? Nec tamen haec dicendo sceleratis patrocinamur, nec ecclesiae disciplinam tollimus: sed ea prudentia et lenitate eam administrari debere monemus, ne quod Germanico proverbio dicitur dum vnam ovem nimis curiose abluimus, centum alias praefocemus, &c.

Tertia ratio a comparatis est. Si praemium merentur, qui vel minimum officium mihi aut meis meo nomine praestiterint, quantum magis vos hunc ferre convenit, quem mei nominis studio flagrare, & illius cognitionem miraculis per hoc editis quotidie propagare videtis? Repetite autem promissionem, qua apud Mattheum Apostolos ad praedicandum iam abituos consolatus est. Nos autem praerogativa qua ad praesentem causam faciunt, admonemur, quantum apud nos esse debeat membrorum Christi dignitas & cura, maxime pauperum, quos nostris officiis sublevari opus est, quando Christus Iesus ipse tam hinc quam alibi se pro illis vadem ac fideiussores constituit. Insuper consoletur haec promissio pios omnes, ne se Deo minus cura esse arbitrentur, si quando egent aut afflictione qualemcumque sustinent. Qui enim suam fidem pro illis apud alios obstringit, procul dubio patrem & protectorem ipsorum agere non desinet, etsi omnes homines officium suum negligant. Faxit Deus, ut horum memores, infirmos doctrina & exemplo nostro confirmemus, & ipsi indices proficiamus in vera & salutari cognitione Christi, qui vix solus nostra salutis auctor est, ut soli debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Christus misertus coram quoque officia dignis praemijs re- pendit. Math. 10. Math. 23. 26.

Et quisquis offenderit unum ex parvulis istis, qui credunt in me, melius esset ei, si circumponeretur saxum molare circa collum eius, & proijceretur in mare. Si vero manus tua facit ut offendas, abscinde eam: melius est tibi ad vitam ingredi mancum, quam duas manus habentem abire in gehennam, in ignem inextinguibilem: ubi terminis eorum non moritur, & ignis non extinguitur. Et si pes tuus facit, ut tu offendas, abscinde eum: melius est tibi ad vitam ingredi claudum, quam duos pedes habentem profici in gehennam, in ignem inextinguibilem: ubi terminis eorum non moritur, & ignis non extinguitur. Et si oculus tuus facit ut tu offendas, erue eum: melius est tibi ingredi in regnum Dei unoculum, quam duos oculos habentem profici in gehennam: ubi terminis eorum non moritur, & ignis non extinguitur.

Adiuvimus hucusque aliquot graves discipulorum Christi lapsus & errores, quos partim ex igno- rantia, partim carnis affectibus abrepti commiserunt. Patet ex illis, quantum sit nostra natura corruptio & infirmitas, & quanto studio ipsi, qui sibi stare videntur, ad vigilandum sit, ne cadant: quando vel hinc constat, verissime a Solomone dictum esse, quod iustus in die septies labatur. Quia autem sanctorum peccata simplices & infirmos plurimum offendunt, & discipuli per incogitantiam plures in dies errores accumulare poterant: Christus correptioni qua in illos usus est, generalem de scandalis doctrinam subijcit, in cuius consideratione nobis diligenter & crebro versandum est, eo quod apud Mattheum scandalorum aut horribus vix illud horrendum denuntiat, quod omne genus malorum cum huius praesentis tum futuri seculi comprehendit: & tamen fieri non posse testatur, quin scandala veniant: nimirum quod ea sit humani ingenij corruptio, & impij illa nunquam non dare vel accipere soleant: quibus interea Deus etiam in suis probandis et exercendis vultur. Porro multis modis, quae hic copiose dici poterant, nos brevitati studentes, tria ex ordine tractabimus. Primum, quod sit scandalum & quam varie dari soleat. Secundum, quam poenam huius auctoribus Deus constituerit. Tertium, qua ratione caveri & declinari possit.

Argumentum est usus praesentis loci. 1. Corinth. 10. Prouerb. 24. Math. 18.

Scandalum sive offenculum proprie dicitur quicquid iter facientibus obijcitur, ad quod impingentes cadunt, vel saltem cadendi occasionem inveniunt. Quia autem humane vitae conuersatio varia dicitur, metaphorice scandalum vel offenculum vocant, quicquid in Dei praecipis aut salutis via ambulantiibus obstaculo esse, aut peccandi causam praebere solet. Germani propriam vocem habent. Ergernuß.

Scandalum quidem generis cadunt, vel saltem cadendi occasionem inveniunt. Quia autem humane vitae conuersatio varia dicitur, metaphorice scandalum vel offenculum vocant, quicquid in Dei praecipis aut salutis via ambulantiibus obstaculo esse, aut peccandi causam praebere solet. Germani propriam vocem habent. Ergernuß.